

Beleid ten aanzien van dyslexie en andere leer- en ontwikkelingsstoornissen.

Wanneer er bij een leerling sprake is van een stoornis die het leerproces hindert is het van belang dat de school op de hoogte is van deze problematiek. Over het algemeen betreft het de leerstoornis dyslexie, maar leerlingen kunnen ook te maken hebben met diverse andere stoornissen of een combinatie daarvan. Om een duidelijk beeld te krijgen van de sterke en zwakke kanten van het cognitief functioneren dient er een onderzoeksverslag op school aanwezig te zijn. Aan de hand van deze rapportage en informatie van de ouders en de leerling wordt bekeken welke aanpassingen er nodig zijn om de leerling zo optimaal mogelijk te laten functioneren met de beperkingen die de gediagnosticeerde stoornis met zich meebrengt. Erkenning van het probleem en het gezamenlijk zoeken naar een manier om de schoolloopbaan zo goed mogelijk te laten verlopen is het belangrijkste aspect in de benadering.

De werkgroep remedial teaching

De werkgroep remedial teaching wordt gevormd door een aantal docenten uit de verschillende vakgebieden en de coördinator remedial teaching. Zij screenen ieder jaar de nieuwe brugklasleerlingen. Voor deze screening wordt gebruik gemaakt van genormeerde toetsen die geschikt zijn voor dit doeleinde. De leden van de werkgroep bepalen aan de hand van de behaalde resultaten welke leerlingen begeleid gaan worden. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van de overdrachtsgegevens van de basisschool en de informatie van de huidige vakdocenten. Vervolgens krijgen de geselecteerde leerlingen extra helpend onderwijs (re-teaching) aangeboden. Deze begeleiding vindt plaats gedurende een bepaalde periode in het eerste brugjaar.

De leden van de werkgroep onderhouden contacten met de mentoren en vakdocenten en leggen de behaalde resultaten aan het eind van de begeleiding vast in een verslag. Deze gegevens worden bewaard in het systeem van de werkgroep remedial teaching.

Indien daar aanleiding toe is, zal de ouders geadviseerd worden om een orthodidactisch onderzoek te laten verrichten. Het doel van dit onderzoek is om uit te sluiten of er sprake is van een leerstoornis. Hierbij gaat het dan vaak om dyslexie, maar er kan ook aanleiding zijn om te denken aan andere problematiek.

Wanneer de uitkomst van dit onderzoek bevestigt dat er mogelijk sprake is van een leer- en/of ontwikkelingsstoornis, wordt dit met de ouders doorgenomen en wordt een vervolgtraject uitgezet.

Begeleiding

Een aantal docenten van de werkgroep remedial teaching is in een Daltonuur beschikbaar voor de leerlingen met een leerstoornis. Hier wordt remedial teaching (probleem bestrijdend onderwijs) aangeboden. Deze begeleidingsuren zijn toegankelijk voor leerlingen uit alle leerjaren. Leerlingen dienen met gerichte vragen te komen die betrekking hebben op hun leerstoornis. Per lesuur kunnen hier maximaal tien leerlingen terecht en deze uren zijn niet bedoeld om zelfstandig te gaan werken zoals in een regulier Daltonuur. Aangezien het hier complexe problematiek betreft die een andere benadering vereist, is een groter aantal leerlingen niet mogelijk.

De beschikbaarheid van de docenten van de werkgroep is terug te vinden in de digitale "Informatiemap Zorg" op Magister en door de leerlingen op te vragen bij hun coördinator of mentor. Leerlingen die gebruik willen maken van deze hulp dienen zich aan te melden via de mail van de school waarbij zij tevens aangeven wat hun hulpvraag is. De school kan geen individuele hulp bieden aan leerlingen. Wanneer deze vorm van begeleiding noodzakelijk is, dienen ouders dit zelf te regelen en te bekostigen. Het volgen van externe remedial teaching onder schooltijd is niet mogelijk.

Faciliteiten regeling

Indien nodig kan een leerling in aanmerking komen voor een aantal faciliteiten.

Wettelijk toegestaan zijn:

- Verlenging van tijd.
- Auditieve ondersteuning. Bij het centraal schriftelijk examen is dit alleen mogelijk wanneer de leerling minimaal één jaar voorafgaand aan het examenjaar werkt met deze tekst-naar-spraak programma's.
- Gebruik maken van een simpele rekenmachine, niet zijnde een grafische rekenmachine, bij automatiseringsproblematiek. Dit is niet toegestaan bij de afname van rekenvaardigheidstoetsen
- Gebruik maken van een rekenkaart die door de school verstrekt wordt

Dit alles is ter beoordeling van het bevoegd gezag van de school. Aan adviezen in onderzoeksverslagen van externe bureaus en vrijgevestigde psychologen kunnen geen rechten worden ontleend.

Samen met de leerling wordt bekeken of er bepaalde faciliteiten nodig zijn. Gedurende de schoolloopbaan van een leerling kan het nodig zijn dat er aanpassingen plaats vinden. Dit gebeurt altijd in overleg met de coördinator remedial teaching van de school. Wanneer een leerling nog niet in de bovenbouw zit, kan er rekening gehouden worden met de normering van spellingfouten. Het betreft dan fouten die typerend zijn voor een leerstoornis en zij verschillen dus ook per onderdeel. De vakdocent is degene die bepaalt hoe er genormeerd wordt. Maar het verschil in de wijze waarop een stoornis zich manifesteert en de eisen die per toetsmoment en leerniveau gelden, zorgen ervoor dat er geen eenduidigheid is over de normering.

Incidenteel kan er ter compensatie een mondelinge overhoring plaatsvinden, dit na overleg met de betreffende vakdocent. Het verzoek hiertoe moet meteen na het maken van de toets ingediend worden.

Ook bestaat er de mogelijkheid om in de bovenbouw, na overleg met de vakdocent, grote hoeveelheden idioom op te delen in stukken. Deze maatregel wordt individueel genomen en is niet algemeen geldend.

Leerlingen met een leer- en/of ontwikkelingsstoornis mogen, in tegenstelling tot andere leerlingen, in hun werkboek schrijven zonder dat daaraan kosten verbonden zijn.

Als leerlingen gebruik mogen maken van een of meer faciliteiten staat dit vermeld op hun faciliteitenkaart en op de algemene overzichtslijst voor de docenten die in de digitale zorgmap van school aanwezig is. De faciliteitenlijst wordt regelmatig bijgewerkt door de coördinator remedial teaching.

Wanneer een docent vindt dat er specifieke aanpassingen nodig zijn voor een leerling kunnen die, in overleg met de leerling en de coördinator remedial teaching binnen de op school geldende normen, geregeld worden.

Auditieve ondersteuning

De school beschikt niet over spraaksynthese programma's. Het is niet mogelijk om proefwerken en overhoringen auditief/digitaal aan te bieden. Wanneer het voor leerlingen noodzakelijk is dat zij deze ondersteuning gebruiken, dienen zij zelf over de benodigde apparatuur en programma's te beschikken, zodat ze hun toets om kunnen zetten in spraak. Als een leerling gebruik maakt van luisterboeken via Dedicon, mag de rekening van deze schoolboeken gedeclareerd worden bij school.

Ontheffingsregeling voor de talen

Op het vmbo-t geldt dat er in de onderbouw naast Engels en Nederlands twee vreemde talen aangeboden worden. Het is mogelijk om aan een leerling met dyslexie vrijstelling te verlenen voor één van deze twee vreemde talen.

Voor het havo, vwo en gymnasium ligt dit in de eerste drie leerjaren anders. Hier zijn de vreemde talen Frans en Duits verplicht. Er kan géén ontheffing worden verleend aan een leerling met dyslexie. Het is incidenteel wel mogelijk om een andere invulling te bieden voor één van deze twee vreemde talen. Hierbij moet echter rekening gehouden worden met de doorstroommogelijkheden van de betreffende leerling. Toestemming om dit aparte traject in te gaan wordt verleend door het betreffende directielid; pas daarna kan de leerling gebruik maken van deze regeling.

Voor de bovenbouw van het havo geldt dat de leerling bij het profiel cultuur en maatschappij een tweede vreemde taal moet volgen. Hier kan geen dispensatie voor verleend worden. Voor de overige profielen is dit wel mogelijk.

Voor de bovenbouw van het vwo geldt dat een leerling, naast Engels, een tweede vreemde taal moet volgen. De dyslectische leerling die onderwijs volgt in het profiel natuur en techniek of natuur en gezondheid kan hiervoor ontheffing krijgen. Het betreft hier leerlingen die, ondanks hun inzet en aanleg voor de exacte vakken, dusdanig slecht presteren voor de taal waarvoor ze ontheffing vragen dat dit een succesvolle afronding van hun schoolloopbaan in de weg staat.

Voor leerlingen op het gymnasium bestaat er geen ontheffingsmogelijkheid, omdat daar de klassieke taal de plaats van de tweede moderne taal inneemt.

Vrijstelling voor Nederlands en Engels is niet mogelijk omdat dit verplichte vakken voor alle leerlingen zijn. Het minimale niveau dat leerlingen moeten behalen is vastgelegd in de kerndoelen.

Algemene informatie

Om ouders te informeren over de gang van zaken rondom leerstoornissen wordt op de jaarlijkse "open dag" specifieke voorlichting gegeven. Daarnaast kunnen ouders in een oriënterend gesprek met de coördinator remedial teaching en de zorgcoördinator van het eerste jaar informatie krijgen. Wanneer het complexe problematiek betreft, kan de orthopedagoog van school hierbij ook aanwezig zijn. Deze werkwijze geldt tevens voor leerlingen die vanuit een andere school instromen. Daarnaast is er gedurende de schoolloopbaan altijd een afspraak te maken met de coördinator remedial teaching.

Oktober 2018